



JUSTIITS- JA DIGIMINISTEERIUM

Christian Veske
Soolise võrdõiguslikkuse ja võrdse kohtlemise
volinik
christian.veske@volinik.ee
Kiriku 4
10130 Tallinn

Teie 07.11.2025
Meie 27.11.2025

nr 2-5/58_2025
nr 10-4/9000-2

Vastus pöördumisele

Lugupeetud Christian Veske

Olete edastanud pöördumise seoses Justiits- ja Digiministeeriumi plaaniga muuta senist riigi poolt pakutavat õigusabiteenust. Toote välja, et planeeritava muudatuse puhul läheks inimestele pakutava tasuta õigusabi täielik asendamine juturobotiga vastuollu õigusabi kättesaadavuse tagamise põhimõttega, seda eriti haavatavamas olukorras inimeste vaatest, kelle hulka võib lugeda ka suure osa puuetega inimestest, vanemaealistest ning lähisuhtevägivalla ohvritest.

Selgitan, et riigi toetatav õigusabi on praegu suunatud peamiselt kolmele sihtgrupile õigusnõustamise kättesaadavuse toetamiseks. Esiteks üldine õigusnõustamine, mida pakub praegune lepingupartner OÜ HUGO. Õigusnõu saamiseks on seatud piirang, et abivajaja sissetulek võib olla kuni 1200 eurot bruto (v.a lastega seotud perekonnaasjades, kus see on 2000 eurot bruto), õigusnõu saab tasuta vaid 2h ning edasi soovi korral soodustingimustel ning tasuda tuleb 5 eurot omaosalustasu (v.a alaealised). Lisaks on riigi toel võimalik esmast õigusnõu saada ka erivajadustega inimestel Eesti Puuetega Inimeste Koja kaudu ning eakatel Eesti Pensionäride Ühenduste Liidu kaudu ning seda olenemata isiku sissetulekust. Sarnaselt OÜ-le HUGO lõpeb praegune leping Eesti Pensionäride Ühenduse Liiduga 31.12.2025. Kõigi õigusnõustamise sihtgruppide puhul ei tohi õigusnõustajad abivajajaid kohtus esindada ega kohtudokumente koostada (v.a lastega seotud perekonnaasjad).

Ministeerium on Eesti Puuetega Inimeste Kojaga sõlmitud lepingut pikendanud täiendavalt aasta võrra, mis tähendab, et see teenus jätkub samadel tingimustel kuni 31.03.2027. See on oluline teenus, sest erivajadustega inimesel on enamasti õigusliku küsimuse kõrval ka mõni sotsiaalvaldkonda puudutav küsimus ning need kipuvad olema põimunud. Hea ja oluline on, et inimene saab mitte ainult õigusnõu, vaid ikkagi lahendused oma muredele. Teenuse kohta saab täpsemalt lugeda ministeeriumi [veebilehelt](#) ja Eesti Puuetega Inimeste Koja [kodulehelt](#).

Samuti planeerime eraldi eakate suunatud õigusnõustamise jätkumist, kuid oleme loomas paremat lahendust teabepäevade näol, kus lisaks juriidilise abi saamisele on võimalik tagada eakatele ka äärmiselt oluline ja tihti vajaka jääv sotsiaalne suhtlus.

Üldise õigusnõustamise uuendustega on võimalik pakkuda tasuta õigusteavet kõigile Eesti elanikele. Seega saab senisest rohkem inimesi paremini kättesaadavat õigusabi ning korduvad küsimused lahendatakse kaasaegse digilahenduse abil.

Praegu käib viimane lihv selles osas, et juturoboti vastused oleksid lihtsas ja arusaadavas keeles – sõltumata kasutaja vanusest või varasemast teadmispagasist. Lisaks loome ka selge juhendi juturoboti kasutamiseks. Vastuste koostamisel võtab juturobot arvesse ainult kehtivat õigust

(seadused ja määrused). Nii tagame, et vastused on juriidiliselt korrektsed ja usaldusväärsed. Lisaks kontrollivad juturoboti poolt antud vastuseid regulaarselt üle ka juristid ning juturobotit täiendatakse jooksvalt. Lisaks juturobotile jääb inimestele endiselt võimalus tutvuda www.juristaitab.ee veebilehel avaldatud infoga. Seal on kergesti arusaadavad vastused korduma kippuvatele õiguslikele küsimustele ning võimalus esitada lühike küsimus ka otse juristile. Oleme veebilehele koondanud infot ka [täiendavate õigusabi võimaluste](#) kohta ning kodanikel on sellega võimalik ka edaspidi tutvuda.

Vähekindlustatud ja teistel haavatavas olukorras inimestel on kohtu- või muus menetluses esindamiseks, õigusdokumendi koostamiseks või muuks õigusnõustamiseks või esindamiseks võimalik taotleda jätkuvalt ka riigi õigusabi, mida osutavad advokaadid. Riigi õigusabi taotlus esitatakse kohtule.

Märgin täiendavalt, et Justiits- ja Digiministeeriumi riigi toel pakutav õigusnõustamine ei hõlma ka praegu eraldi lähisuhtevägivalla ohvrite õigusnõustamist ning vastav teenus on tagatud Sotsiaalkindlustusameti poolt Naiste Tugikeskuste kaudu – täpsemalt saab lugeda [Sotsiaalkindlustusameti kodulehelt](#). Kasutusele võetav juturobot pakub ka lähisuhtevägivalla ohvritele varasemast palju suurema võimaluse kiiret õigusteavet saada.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Liisa-Ly Pakosta
justiits- ja digiminister